

שבועות ביום רבי"ז

סקירה מאלפת
אודות זמן מתן תורתנו
במחיצת כ"ק אדמו"ר

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת תורת"ל המרכזית - 770
ימי חג השבועות ה'תשע"ח

שובועות ביים רבי'ן

משנת תשד"מ שילב הרבי במברק גם פסוק מהמזמור המתאים למספר שנותיו, אותו קישר עם האיחול לגאולה האמתית והשלימה.

במספר שנים כתב הרבי גם 'מכתב כללי' לכבוד חג השבועות.

האורחים

לקראת החג היו מגיעים אורחים רבים לבית חיינו ותכונה רבה הייתה ניכרת ב770. בראש האורחים בלטו רבנים ומו"צים מכל רחבי העולם, שבחג זה יכולים הם לעזוב את קהילתם בקלות יותר. נוכחותם של קהל הרבנים בלטה כל כך, עד שבליובאוויטש נקרא חג השבועות 'חג המ"צות' על שמם. הרבי התייחס לאורחים אלו באופן מיוחד, ובמספר שנים אף התייחס לכינוי 'חג המ"צות' וביארו.

בשנת תשכ"ז ביאר הרבי שהטעם הפשוט לכך שרבתינו נשיאינו היו אומרים מאמרי דא"ח עמוקים בזמן מתן תורתנו, הוא משום שלחג זה היו באים

ימי ההכנה

החל משבת מברכים סיון היה הרבי מעורר ומזרז על ההכנות הנדרשות לחג הממשמש ובא, שעיקרן היא ההוספה בלימוד התורה, אחדות ישראל, "כאיש אחד בלב אחד". וכן מבאר את מעלת הזמן, חודש סיון "החודש השלישי".

מכתבים ומברקים

בימים הסמוכים לחג השבועות נהג הרבי לאחל במכתביו (בנוסחו של הרבי הרי"צ), "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות", ואף הורה שכאשר יהודים נפגשים בסמיכות לחג השבועות, יברכו איש את רעהו בנוסח זה.

הרבי נהג לשלוח מברקים לקראת החג לקהילות אנ"ש ברחבי תבל. בשנים הראשונות היה הנוסח "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות". בהתאם לקביעות השנה הוסיף הרבי "גוט שבת". למן שלהי שנות הלמ"ד הוסיף הרבי למברק את המילים "ולהמשיך זה בכל השנה כולה".

שהונח על השולחן.

ערב חג השבועות

בשנים הראשונות נהג הרבי לומר שיחה קצרה בזאל הקטן - ופעמים בחדרו הק' - באור לערב חג השבועות אחר מעריב, בקשר עם סיום מסכת סוטה הנלמדת בימי הספירה.

התוועדות

החל משנת תשל"ב ערך הרבי התוועדות בליל ערב שבועות. במהלכה נשא הרבי מאמר חסידות, וכן השמיע שיחת "הדרן" על מסכת סוטה הנלמדת בימי הספירה. לעיתים הזכיר אודות מסכת שבועות הנלמדת לדעת ה"ש אומרים'.

מעניין לציין כי בסיום ההתוועדות בשנת תשל"ה, החל הרבי בעצמו את הניגון 'ד' בבות', וכפי הנראה הייתה זו הפעם היחידה בה התחיל הרבי את הניגון בעצמו. מאז ניגנו ניגון זה בכמה וכמה מהתוועדויות השנים הבאות.

בליל ערב שבועות תשמ"ט אירע דבר מפתיע: לאחר תפילת מעריב, ניגש הרבי אל הסטנדר ופתח במפתיע - ללא ניגון הכנה - באמירת מאמר ד"ה "אנכי הוי' אלוקיך" במנגינה הקבועה לאמירת דא"ת. הי' זה לאחר שנים בהם פסק הרבי מאמירת מאמר בסגנון זה (מלבד ערב פסח אותה שנה). מחודש תמוז של שנת תשמ"ה נשא הרבי אך "מאמר כעין שיחה". מאמר זה הוא האחרון לעת-עתה שאמר הרבי באופן זה.

הרבנים, שלהם 'כלים' רחבים. עם זאת הוסיף הרבי וביאר שהטעם הפנימי לכך הוא, מפני שפנימיות התורה נותנת חיות בכל חלקי התורה - גם בנגלה דתורה, לפיכך נתנו הנשיאים בחג מתן תורה את פנימיות התורה בגלוי.

כינוס נשי ובנות חב"ד

בשנת תשח"י נערך ב770 כינוס נשי ובנות חב"ד, כהכנה לחג השבועות. במרכז התכנית נשא הרבי שיחה בפניהן בחדרו הק'. בהזדמנות זו התבטא הרבי שהוא מקווה שלשנה הבאה כבר לא יספיק המקום בחדר לכל המתכנסות, ויצטרכו לעבור למקום גדול יותר...

מאז עבר הכינוס להיערך בזאל. בשיחה שנשא לפניו נהג הרבי לעורר על חלקם של הנשים בלימוד התורה, והיה מסיים באיחול 'קבלת התורה בשמחה ובפנימיות'.

בשנים האחרונות ערך הרבי חלוקת דולרים למתכנסות ע"י המארגנות. בשנת תנש"א, נטל הרבי בידו הק' את המתנה שהוגשה עבורו - עציץ הפרחים הייחודי

הנה אנכי והילדים...

בנינו ערכים בעדינו

בהתוועדות תשל"ט אמר הרבי שמכיון שילדי ישראל היו הערכים במתן תורה, מוקדשת התוועדות זו להם.

הרבי ציוה שהילדים יאמרו לחיים וינגנו ניגון, והילדות תאמרנה לחיים על סודה ותמחאנה כפיים. כשהזכיר בסיום ההתוועדות על אמירת ברכה אחרונה התבטא הרבי שזו תהיה גם ברכה אחרונה על הגלות...

אחר ההתוועדות הכריז הרבי שיחלק לכל הילדים סידור תהילת ה' קטן אליו מצורך מכתב וכן שטר של דולר, וביקש מקהל המבוגרים שלא להפריע לחלוקה... הרבי הוסיף שהדולרים הם לצדקה בערב יו"ט, והורה שהילדים יכתבו בתחילת הסידור את שמם אחר הקדמת 'לה'ו', כדי שיכירו וידעו ש'לה' הארץ ומלואה".

מבצע עשרת הדברות

בערב ראש חודש סיון תש"מ אחר תפילת מנחה, נשא הרבי שיחה ובה הורה לקבץ את ילדי ישראל שבארץ הקודש לקברי האבות ולמקומות הקדושים, ושם יעוררו אותם על דבר הקדמת 'נעשה' ל'נשמע'. בהמשך השיחה עורר הרבי לראשונה על הצורך לכנס את ילדי ישראל בחג השבועות בבתי הכנסת לשמיעת עשרת הדברות. הרבי חזר ועורר על כך שוב בהתוועדות השבת,

והדגיש שבזה תלויים מתן תורה וקבלת התורה של כל עם ישראל. הרבי הוסיף שההוראה אמורה גם על קטני קטנים, אף הפחותים מבני חודש.

בשנים הבאות נהג הרבי לעורר על ענין זה כבר מל"ג בעומר, והורה שגם תינוק בן יומו ישמע את קריאת עשרת הדברות. כן ביקש הרבי לפעול להבאת קהל מבוגרים רב ככל האפשרי לקריאת התורה בחג.

יחד כל ילדי ישראל

בערב שבועות תשמ"א ביקש הרבי שינצלו את היום לרישום מוגבר של ילדי ישראל לאות בספר התורה שלהם, וביקש לקבל את שמות הנרשמים עוד קודם כניסת החג.

בהתוועדות ביו"ט עורר הרבי שוב על הפעולות ברישום הילדים, ואמר שכדי לקשר זאת עם ענין גשמי יתן מהתוועדות זו שלשה בקבוקי משקה: לעומד בראש מערך הרישום בארה"ב; לעוסקים ברישום באה"ק; ולילדים הנמצאים מאחורי מסך הברזל. כשהגיע תורו של הנציג מארץ הקודש לקבל את המשקה, קרא הרבי בקול, "דער רב פון כפר חב"ד!" וניגש הרב מרדכי שמואל ע"ה אשכנזי וקיבל בקבוק. כן קרא הרבי ל"ירמיהו בן דבורה" (פרופסור ברנובר) ונתן גם לו בקבוק עבור אלו הנאנקים מאחורי מסך הברזל.

ליל חג השבועות

באופן הראוי, "באימה וביראה" כאילו מקבלה עתה מהר סיני. הרבי ביאר שה"אימה ויראה" אינם נעשים ע"י תנועות חיצוניות בנענועים אנה ואנה, אלא ע"י רגש הלב הנובע מהבנת השכל שברגע זה ממש הקב"ה קורא ושונה כנגדו.

מאמר 'מתן תורה'

בליל א' דחג השבועות שנת תשי"ב, יצא הרבי במפתיע מחדרו לזאל הקטן ב'קדרותא דצפרא', בסביבות השעה שלוש אחר חצות. רוב הקהל היה אז במקוה, ובזאל נכחו רק כחמישה-עשר מהחסידים. הרבי שאל "וואו איז דער 'עולם'?" והתעניין האם גם ה'חוזר' (הרב) הת' יואל כהן נמצא במקוה. הרבי פשט את מעילו העליון, התיישב על מקומו וציווה לנגן. במהרה נתקבצו עוד מאנ"ש ואז פתח הרבי באמירת מאמר "חמישה קנינים". בימים שאחר

עד שנת תש"ל היה הרבי סועד את סעודת יו"ט בדירת הרבי הריי"צ בקומה השניה של 770. בסעודה זו זכו להשתתף מקורבים לבית הרב, וכמה מזקני החסידים.

תיקון ליל שבועות

אחר הסעודה היה הרבי יורד לחדרו הק' ואומר שם את 'תיקון ליל שבועות', בזמן שהציבור אמר את ה'תיקון' בבית המדרש. דעתו של הרבי - כפי שהביעה בכמה הזדמנויות - לא היתה נוחה מאלו הרואים באמירת ה'תיקון' בזכוז זמן ח"ו ומקלים באמירתו, או שממירים אותו בלימוד מעמיק בנגלה או בעיון במאמר חסידות. בין ההכנות ל'זמן מתן תורתנו' מנה הרבי גם את ההכנה לאמירת ה'תיקון', שבו כלולים כל עניני התורה - תושב"כ ותושבע"פ - גליא וסתים דאורייתא, ובשבת במדבר תשמ"ח אמר הרבי שאמירת ה'תיקון' צריכה להיות

מאמר זה נקרא בפני החסידים 'מאמר מתן תורה', בהתאם לשעה ול'ציור' של אמירתו.

יום א' דהג השבועות

בספר המנהגים כתב הרבי שאין אומרים 'אקדמות', אך לעצמו נהג לומר אקדמות לפני קריאת התורה, ובהמשך בין גברא לגברא. בשנת תשכ"ז, בליל ב' של החג שאל הרש"ג את הרבי אודות הנהגתו לעצמו בענין, והשיב לו הרבי בסיפור שאירע עם הגאון הרגצ'ובי, שכאשר נשאל שאלה מעין זו, השיב: על שאלה בהלכה הנני מחויב להשיב, אך כיצד אני עצמי נוהג - אינני מחויב להשיב!...

אחר התפילות היו מכניסים לחדרו הק' מאפה מזונות ושתייה חלביים, וכעבור שעה היה הרבי סועד את סעודת החג (שעד שנת תש"ל היתה נערכת אף היא בדירת הרבי הריי"צ).

מעניין לציין את שיחת חג השבועות תשמ"ג בה דיבר הרבי על ההדגשה המיוחדת שיש בחג זה בענין הכשרות, ועורר שאין להקל ח"ו בהפסק שבין אכילת מאכלי החלב לאכילת הבשר בחג, משום שאחד הטעמים לאכילת מאכלי חלב בשבועות הוא כדי להדגיש את ההפרדה בין חלב לבשר.

בסעודת החג היה הרבי מזכיר את הבעש"ט ודוד המלך, שחג השבועות הוא יום הסתלקותם וכן את משה רבינו ששבועות הוא 'החג' שלו. כמה וכמה פעמים הורה הרבי לנגן בסעודה 'אנא

חג השבועות, נכנס אחד מהחסידים ליחידות. בתוך הדברים שאלו הרבי מה היה לאחר אמירת המאמר לפנות בוקר. ענה החסיד, שלאחר המאמר התקיימה 'חזרה' מאוד טובה ע"י הת' יואל כהן - הרבי הגיב ע"ז מיד בפליאה: הרי הוא לא נכח בתחילת המאמר?! - הרבי הוסיף להתעניין מי עוד השתתף ב'חזרה', איך היא היתה, ומתי בכלל הספיקו הקהל לישון?! ועוד כהנה וכהנה. הרבי התעניין גם כיצד שמעו את המאמר אלו שלא היו ב770 בלילה, ועל כך סיפר הנכנס שבנוסף ל'חזרה' שלאחר המאמר, התקיימו למחרת שתי 'חזרות' נוספות. הרבי נהנה מאד מהבשורות הטובות שהלה מסר, ואמר, "מדברים טובים לא מברשים לי כלל. חזרו על המאמר שלוש פעמים... מדברים כאלו לא מספרים לי כלל"...

מאז נקבע סדר זה, ובכל שנה בשעה זו נכנס הרבי ל770 ואמר מאמר, נוהג שנמשך עד שנת תש"ל. מעמד זה היה נורא הוד, ונחקק בעומק ליבם של כל הנוכחים. החסידים היו עומדים הכן במקומותיהם זמן רב קודם לכן, וממתנינים לרגע המיוחל בו יכנס הרבי. כשהרבי נכנס לאמירת המאמר שררה בזאל דממה מוחלטת, ובשונה מהרגיל - לא היו מנגנים כהכנה למאמר. אמירת המאמר נמשכה לרוב יותר ממחצית השעה, ומיד כשהיה הרבי מסיים את המאמר היה קם ממקומו ויוצא בשתיקה מביהמ"ד, כשהמטפחת - אותה נהג לכוון על ידו בעת אמירת מאמר - בידו.

עבדא', ואף התבטא שראוי ללמד את הקהל ניגון זה.

התהלוכה

עוד בשנות נשיאותו של הרבי הריי"צ נקבע הסדר שאחר תפילת מנחה ביום א' דחג השבועות (וכן בשמחת תורה ובאחרון של פסח), יוצאת מ770 'תהלוכה' של החסידים לבתי כנסת באזורים שונים ברחבי ניו-יורק, כדי לדבר בפניהם אודות מהות היום ולעורר אצלם את שמחת החג. תלמידי התמימים ואנ"ש היו צועדים למרחקים ארוכים מתוך שירה וניגונים, ואחר תפילת מעריב היו שבים ל770.

ההולכים לתהלכות שיקחו קונטרס "לקוטי פירושים בתניא" ויעניקוהו לרב של כל מקום ומקום אליו הם מגיעים, כנתינת תודה על כך שנתנו להם לדבר. בסיום אמר הרבי שהוא מתנה שאף אחד לא יחזור עם זה חזרה...

בשנים הראשונות היו השבים מהתהלוכה נכנסים ל'גן-עדן התחתון' ומנגנים מתוך שמחה רבה. המזכיר הראשי, הרב חיים מרדכי אייזיק ע"ה חדקוב היה נכנס לחדרו הק' של הרבי להודיע שהתהלוכה חזרה, והרבי היה מוסר עלידו ברכה קצרה עבור המשתתפים בתהלוכה. פעם התבטא הרבי, "כיון ששרים כעת את הניגון האָפּ קוואַק", "זאָל מען אריין האָפקען צו די גאולה האמיתית והשלימה" [שירקדו ויקפצו אל תוך הגאולה...]

במהלך השנים התחדש אשר מיד לאחר תפילת מנחה (שהוקדמה לשעה שלפני היציאה לתהלוכה), היה הרבי יוצא אל הכניסה הראשית של 770 ומלווה במבטו את כל המשתתפים היוצאים לתהלוכה. הרבי היה עומד ומביט בכל אחד מהעוברים לפניו תוך עידוד השירה בידיו הק'.

בכמה שנים, כשפנה לשוב להיכל קדשו, הצדיע הרבי בידו הק' לאות תודה לעבר מפקד המשטרה, שליוותה את הצועדים.

בשנת תשכ"ט איחל הרבי שיהיה "תמוך אשורי במעגלותיך", כלומר שיהיה תענוג בפעמי ההליכה. בהתוועדות יום ב' של החג, ביאר הרבי ענין זה בעבודת ה', בהתבסס על תורת הבעש"ט.

באחת השנים, כשאחרה התהלוכה

בשנת תשל"ח הורה הרבי לכל החסידים

וחשיבותו של יום.

בשנת תשנ"ב, אחר שקהל החסידים שב מהתהלוכה, זכו לחזות לראשונה בפני הרבי, לאחר למעלה משלושה חודשים קשים שעברו מיום המר כ"ז אדר ראשון.

הרבי יצא למספר דקות למפתן דלת הכניסה הראשית של 770, כשהוא יושב ע"ג כסא ושלחן מלפניו. "חדוה תקיעה בליבא מסטרא דא ובכיה תקיעה בליבאי מסטרא דא"...

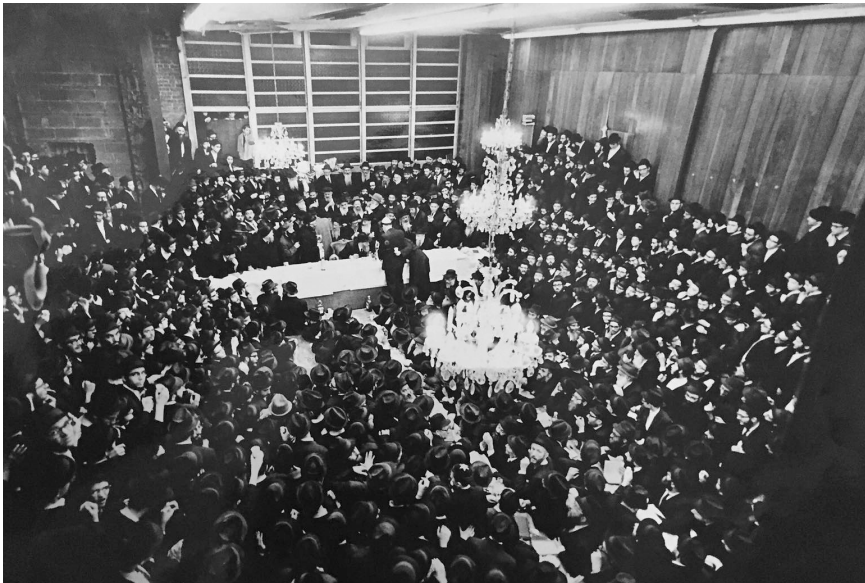
הפעם הבאה שראו את הרבי היתה בראש השנה תשנ"ג.

בנוסף לברכה שהעניק הרבי למשתתפי התהלוכה מיד כששבו ל770, נהג הרבי להקדיש להם שיחה מיוחדת בהתוועדות (שנערכה

לשוב, הביט הרבי על השעון ושאל בפליאה, "כמה זמן לוקח להגיע מבורו־פארק לכאן?! מדוע לא הגיעו עדיין?!"...

משנות המ"ם היה הרבי יוצא לקבל את פני הצועדים גם עם שובם מהתהלוכה. הרבי היה יוצא מחדרו הק' 770 (או מבניין הספריה הסמוך, אם שהה שם באותה שעה), ובידיו הק' היה מעודד את הקהל בשירת 'מארש נפוליאון'. הרבי היה מביט בכל המשתתפים ולאחר מכן היה שב לחדרו הק'.

בשנת תש"א, כשיצא הרבי מחדרו לקבל את השבים מהתהלוכה, התרחש דבר מופלא: אחר שעודד את השירה, רמז הרבי לנאספים שברצונו לומר שיחה, ודיבר שיחת־קודש על מעלתו

למחרת). בשיחה הביע הרבי דברי הערכה לצועדים בתהלוכה וביאר את המעלות שיש בה, ובפרט בחג השבועות. בכמה מהשיחות דיבר הרבי אודות מעלת התהלוכה שמתבטאת בהליכה ברגל, והתבטא ש'תהלוכה' הרי היא שלב עיקרי בדרך לגאולה האמתית והשלימה.

בסיום השיחות היה הרבי מורה שמשתתפי התהלוכה יאמרו 'לחיים' מתוך ניגון של שמחה.

יום ב' דהג השבועות

ההתוועדות

את תפילת מנחה היה הרבי מתפלל בזאל הקטן. לפני השקיעה היה הקהל ב770 נוטל ידיים להתוועדות (כפי שהנהיג הרבי אף בראש השנה, שמחת תורה ואחרון של פסח). בהתוועדות היה הרבי מזכיר את משה רבינו, דוד המלך והבעש"ט, וברבות מהשנים היה הרבי מורה לנגן במהלך ההתוועדות ניגונים מכל אחד מרבותינו נשיאנו.

ברוב השנים עורר הרבי בהתוועדות על חיזוק תקנת לימוד השיעורים היומיים בחת"ת, הקשורים במיוחד עם שבועות: חומש - יום מתן תורה, תהלים - יום הולדתו והסתלקותו של דוד המלך, ותניא - יום הסתלקותו של הבעש"ט, שגילוי תורתו הוא בחסידות חב"ד בכלל ובספר התניא בפרט.

במהלך ההתוועדות היה הרבי אומר מאמר, ופעמים רבות דיבר אודות תורת החסידות ושייכותה לכל יהודי. בכמה מההתוועדויות הורה הרבי לילדים שאינם ברי-מצוה - שלהם שייכות מיוחדת עם שבועות - לומר לחיים.

הרבי היה מעורר בהתוועדות על עריכת 'כינוס תורה' אחר יו"ט, והיה אומר בהתוועדות שיחה מיוחדת ב'נגלה' עבור הכינוס. כן דיבר הרבי כמה פעמים על החשיבות שבהדפסת קובצי חידושי תורה.

בשנת תשי"א, כשעבר הרבי ליד הזאל הקטן אחר הסעודה בליל ב', שאל מדוע לא ניכרת על התמימים שמחת יו"ט, וביקש מהמשיע ר' שמואל לויטין (וכן מר' אליהו יאכיל סימפסאן ור' בן-ציון שם-טוב) לדאוג לשמחה אצל התמימים והוסיף, "אני הולך כעת ללוות את אמי לביתה. תיכף אשוב ואראה מה פעלתם..."

לאחר כחצי שעה חזר הרבי ל770 ופנה מיד לזאל הקטן. הרב סימפסון ביקש מהרבי שיתוועד, וענה לו הרבי, "התכוונתי למחר, ואם אתוועד היום - לא יהיה לי מה לומר מחר...". הרב סימפסון הגיב מיד ש"לרבי יש ודאי די והותר", ואכן נענה הרבי לבקשה וערך התוועדות קצרה.

הרבי דיבר על עבודתם של תלמידי הישיבה וסדרי הלימוד שקבע להם, וסיים את ההתוועדות באמרו, "צריכים

שלהם חביבות עליונה, הנה היות שעם ניגון זה מסרו יהודים את נפשם, וגם במעמד הנורא ההוא, בידעם לקראת מה הם מובלים, ניגוהו מתוך תוקף - הרי בודאי שיש גם בו חביבות מיוחדת.

בשנת תשט"ז דיבר הרבי בהתוועדות על פעולת צעירי אגודת חב"ד שהלכו אמש בתהלוכה תוך מסירות־נפש, ולכן כל אלו שהשתתפו בתהלוכה יאמרו לחיים. כשאמרו לחיים הוסיף הרבי: אמנם אני לא הלכתי, אבל אני מקנא באלה שהלכו, ועל חשבון זה אומר גם אני 'לחיים'...

באותן שנים הקפיד הרבי לסיים את ההתוועדות קודם חצות - גם בהתוועדויות הגדולות, ואף שהיה מונח לפניו שעון, היה פונה תמיד אחורה, אל זקני החסידים ושואלם "מתי חצות".

בהתוועדות זו התרחש דבר פלא, היה נראה שהרבי 'מושך' את הזמן. בהוראת הרבי ניגנו מספר ניגונים, והרבי אף התעלם מהערות הזקנים שחצות כבר עבר. כל ניגון נמשך זמן רב, והרבי יושב כשהוא שקוע במחשבות ופניו רציניות ביותר, מיישר את כובעו והעניבה, וממשיך להורות לנגן.

אחר משך זמן, הרבה אחרי חצות, אמר הרבי בהתרגשות גדולה ובמבט רציני: אדמו"ר הזקן נהג לומר בסעודת חג השבועות 'ברוך הבא', כשכוונתו היא להבעש"ט שזהו היארצייט שלו. באחת השנים, כשסיפרו בסעודה על הבעש"ט - אשר כידוע אפשר להמשיך

לחטוף וללמוד פנימיות התורה, לחטוף מאמר מתורה־אור, מאמר מלקוטי־תורה, מאמר מנשיא זה ומאמר מנשיא זה, שעי"ז מתקשרים עם רבותינו נשיאינו, והם כבר יוציאוהו ממעמדו ומצבו".

בהתוועדות למחרת דיבר הרבי על מעלתו של יהודי, ואמר ששום כוח - אפילו גנרל הצבא והפרזידנט עצמו - לא יכול לשלוט על יהודי. בהמשך דיבר הרבי על הצורך לקרב כל יהודי לתורה ומצוות, ואם מתביישים בזה - שיאמרו את הדברים בשמו של הרבי: אימרו להם שישנו יהודי ששמו... (הרבי אמר את שמו הק'), שמדבר אנגלית לא רהוטה און מיט אַ מורא'דיקן אַקאַנט [מבטא], ומדבר דברים שאינם מקובלים באמריקה, ובשמו מדברים. וכשידברו בשם הרבי - יפעל הדבר.

בהמשך ביקש הרבי מהקהל לברכו שכל הברכות שבירכו הרבי הריי"צ יתקיימו במילואן, והקהל כולו ענה 'אמן' בהתרגשות גדולה.

במהלך התוועדות שנת תשי"ג - ומאז במשך עשיריות בשנים - הגיש לרבי ר' נ. קובלסקי (בעל הבנין בו התגורר הרבי, 346 שדרת ניו־יורק) קנקן יין בתור 'ביכורים', ובהמשך ביאר הרבי באריכות את הענין בזה ש"כל המביא דורון לת"ח כאילו הביא ביכורים", והמעלה המיוחדת ביין דוקא.

לקראת סיום ההתוועדות הורה הרבי לנגן 'אני מאמין' והקדים אשר אף שניגון זה אינו מניגוני רבותינו נשיאינו -

היא שישלח קבוצת תמימים לאה"ק כדי לחזק את רוחם של יהודי ארץ הקודש, ואת תושבי הכפר בפרט. לקראת סיום ההתוועדות אמר הרבי שישתתף בסיוע באופן נוסף והוא - שיאמר כעת מאמר נוסף שלא כפי הסדר הרגיל, ואמר מאמר 'איהו וחייהו חד'. יש לציין שגם בשנת תשל"ב אמר הרבי שני מאמרים.

בשנת תש"כ, לרגל שנת המאתיים להסתלקות הבעש"ט - ביקש הרבי שכל אחד ואחד ירים תרומה ל'קרן המאתיים' סך מאתיים דולר, עבור הפצת התורה בכלל ופנימיות התורה בפרט, עבודה הכרוכה בהוצאות כספיות לצרכי הדפסה, שילוח משפיעים וכיו"ב.

הרבי הורה שגם על תלמידי הישיבה להשתתף במגבית, אך כיון ש"תורתם קבע" כפשוטו - יתנו רק עשירית מהסכום, אולם בעלייבתים - שאצלם אין ענין זה כפשוטו, ומה גם שאצלם יש 'ריבוי כלים' - דירה ורהיטים משלהם, כולל גם רדיו, סמרטוט על הרצפה וסמרטוט על החלון (שטיחים ווילונות...), והרי ידוע שמצד ריבוי הכלים נעשה 'מיעוט האורות'... - אזי יתנו הם את כל הסכום בשלמותו.

הרבי הוסיף שכמו בקדושה - כך גם בדבר זה ישנה התכללות, ובמילא: בעה"ב שהנהגתם היא כתלמידי ישיבה - בלא בית משלהם וכו' - יתנו עשירית הסכום, ולעומת זאת, תלמידים שהנהגתם היא כבעה"ב - בחדר שכור לעצמם, ומקפידים להתאים את צבע העניבה לגוון הגרביים - הנה גם הם בכלל בעה"ב, וצריכים

ע"ז את נשמות הצדיקים - התבטא אדה"ז שהבעש"ט עדיין עסוק בג"ע העליון... אחר זמן אמר אדה"ז בניגון - כדרכו - 'ברוך הבא', והבינו כל הנוכחים שהבעש"ט הגיע... הרבי סיים אשר מי שרואה ומרגיש ויכול לומר 'ברוך הבא' - שיאמר, והכריז בעצמו בנעימה 'ברוך הבא'...

אח"כ אמר הרבי שכאשר נמצא כאן ה'אתפשטותא דמשה' שבכל דרא, אשר בדורנו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר - הרי ע"י זה נמצא כאן גם הרבי הרש"ב, וממילא גם הרבי מהר"ש, והמשיך ומנה כך את כל הרביים עד להבעש"ט ואמר, שהיות שחלק גדול מהקהל הם חסידיו של הרבי הריי"צ - מובן שהוא נוגע לנו יותר, ועל ידו יש לנו גם את שאר הנשיאים. בסיום ההתוועדות, כשהחלו לומר 'שיר המעלות', הפסיק הרבי את הקהל ואמר שהיות והדין הוא שהולכים ע"פ דעת בעה"ב ממילא אפשר לומר עדיין 'לחיים'... והכריז הרב קזרנובסקי: זאגט לחיים דעם רבי'ן!...

בהתוועדות שנת תשט"ז אמר הרבי מאמר קרוב לתחילת ההתוועדות. בהמשך ההתוועדות התייחס הרבי למאורע הדמים שאירע באותה שנה בכפר חב"ד, והתבטא שכפר חב"ד הוא נחלתו של הרבי הריי"צ, וממילא גם חלקו של כל חסיד. הרבי אמר שאין להתפעל מהמאורעות האחרונים, וביקש שכל אחד ואחד יעשה ככל יכולתו לסייע לכפר בנשמתו, גופו וממונו.

הרבי הודיע שאחד מאופני השתתפותו

התוועדות חג השבועות תשכ"ג | צולם ע"י נכרי

בשנת תשכ"א דיבר הרבי בהתוועדות על יוקר הניגונים ובמיוחד על המוסד נ"ח"ח, אשר שמו - שניתן לו ע"י הרבי הרי"צ - מאפשר להפיץ את מעיינות החסידות חוצה.

לקראת סיום ההתוועדות דיבר הרבי על השלוחים המפיצים את המעיינות, ונתן ישרי כוח להשלוחים העושים זאת בעצמם ללא טרוניא ובשמחה וטוב-לבב.

בסיום פנה הרבי לקהל ואמר, "סעו כולכם כל הנמצאים כאן בשליחות, ועשו זאת בשמחה ובטוב-לבב, והקב"ה ימלא כל עניניכם הגשמיים והחומריים!"...

בהתוועדות שבועות תשכ"ד דיבר הרבי באריכות אודות מצבם הנורא של יהודי רוסיה. אחר השיחה אמר 'לחיים' על כוס מלא, אך כשהקהל לא נתעורר מעצמו לומר לחיים בהרחבה, הראה הרבי בידו תנועה של ביטול ואמר, "אילו

לתת את כל הסכום במילואו. הרבי סיים, ומי שיש לו ספיקות בגובה הסכום - ידי על העליונה!..."

הרבי הודיע שאלו שינדבו את הסכום יקבלו חלה ו'משקה' מההתוועדות זו, ובמוצאי החג חילק לאלו שנתנו את תרומתם לקרן מיד.

בשבת פרשת נשא חילק הרבי לאלו שנתנו עד אז, ואמר שיש תשלומין לתרומה עד י"ב סיון, ובו ביום לפנות ערב יחלק שוב למי שיתן עד אותה שעה.

מהתוועדות זו ועד להתוועדות חג השבועות בשנה הבאה - הזכיר הרבי את הבעש"ט (כמעט) בכל התוועדות, ב'תורה', סיפור, הוראה וכיו"ב, ובקשר לשנת המאתיים גם ערך ביקור במחנה הקיץ "גן ישראל", שנקרא על שמו הק' של הבעש"ט.

היה מדובר אודות אח או קרוב, לא היו ממתנינים להוראתי, וכאן מדובר אודות הכלל, וזה אינו נוגע לאף אחד!".

הקהל החלו לנגן "הושיעה את עמך", אך הרבי היסה את השירה בידו, השליך את המפית מידו והחל לנגן בעצמו, "עסן עסט זיך"... וכשהקהל הצטרף לניגון סימן הרבי בידו שוב, ואמר, "מחר יבוא לשאול ולהתברך בנוגע להצלה של אח או קרוב. להווי ידוע שבשעת התעוררות אפשר לפעול ע"י אמירת לחיים באמיתיות וע"י אמירת "אָ גוט וואָרט" כל זמן שעדיין יו"ט! ועי"ז יכולים יהודי רוסיא להגאל כהרף עין! ועם כל זאת אין זה נוגע לקהל... מתענים שם שניים וחצי מליון יהודים, ולהם זה לא נוגע!!! הם סבורים שיפעלו באמצעות 'עצביהם כסף וזהב', והתירוץ לזה הוא שלא רוצים לציית... רחמנות עליכם ורחמנות עלי..."

אחר דיבורים נוראים אלו, שאל הרבי אם יש בקהל ילד שאיננו בר־מצוה ואמר: "צו זיי קען מען קיין טענות ניט האבן" [אליהם אין על מה לבוא בטענות], והורה לילד לשיר "הושיעה את עמך". הילד פתח בניגון כשהרבי מסייעו, והיתה ניכרת עליו דביקות עצומה, ופניו הק' היו מאוימים ביותר.

בהתוועדות שנת תשמ"ה דיבר הרבי על כך ששמחת יו"ט צריכה להתבטא בפעולות גשמיות ובריקוד דוקא, והאריך בראיה מדוד המלך, שפיזו וריקד בעצמו לפני ארון ברית ה'. בסיום הדברים אמר הרבי, שיהי רצון שדברים אלו יבואו לידי

מעשה בפועל, שכן "לא המדרש עיקר אלא המעשה", ובפשטות: אלו שישינים - יתעוררו משנתם, ואלו שנמצאים עדיין במצב של קרירות ועד מצב של קפאון - יפשירו מקפאונם, ולא עוד אלא שתכנס בהם רוח חיים, רוח של שמחה ועד שישמחו וירקדו בפועל ממש... הקהל התעורר וניגן בשמחה משך זמן רב, והרבי עודדם בתנועות חזקות.

בשנת תשמ"ט חל יו"ט שני בשבת. לאחר התפילה הכריז הגבאי בטעות שההתוועדות תחל בשעה אחת וחצי (כשבת רגילה), במקום קודם השקיעה. על אף שהכרזה זו היתה רק טעות, נכנס הרבי במפתיע להתוועדות בשעה אחת וחצי, וקרוב לשקיעה - זמנה הקבוע של התוועדות יו"ט - נכנס הרבי להתוועדות נוספת...

בסיום ההתוועדות היה הרבי מצווה להכריז אודות קיום 'כינוס תורה' אחר החג, והיה נותן עבור הכינוס משיירי החלות והמים למארגן הכינוס, ראש הישיבה ב770 הרב מרדכי מענטליק ע"ה.

ברוב השנים הסתיימה ההתוועדות לקראת השעה אחת בלילה, ופעמים רבות התבטא הרבי שמשתדל להזדרז כדי להספיק להתפלל מעריב קודם חצות. הרבי נהג לזמן בברכת המזון של התוועדות זו בעצמו.

אחר מעריב היה הרבי עושה הבדלה על הכוס שעליה בירך, ואח"כ היה הרבי עורך חלוקת 'כוס של ברכה' לכל הנוכחים משארית היין שבכוס.

משנת תש"מ ערך הרבי התוועדות מיוחדת ב"ב סיון, סוף ימי התשלומין.

בשנת תשד"מ התייחס הרבי בהתוועדות זו לשם 'חג המצות' ובסיום ההתוועדות אמר שמכיון שנוכחים בהתוועדות רבנים רבים, יתן בקבוקי משקה לרבנים מאה"ק שמתמציתה שותה כל העולם כולו. בהמשך הוסיף הרבי שרבני חו"ל יאמרו לחיים 'מיט גרויסע רב'נישע שטורעם', והמשיך שאצל צדיקים - ועאכו"כ רבנים - הדומים לבוראם, מתבטאת השמחה בקול דממה דקה, "לא ברעש ה", אך אצל

יוצאת דופן היתה שנת תשי"ב, בה לא חילק הרבי בעצמו אלא נתן להרב סימפסון לחלק לקהל.

בחלוקה בשנת תשמ"א עבר לפני הרבי ילד חבוש בכובע של ארגון צבאות-ה' שהוקם באותה שנה. לפני שנתן לו הרבי מכוסו, הצדיע לו בחיוך.

ימי התשלומין

הרבי עורר על מעלתם של ימי התשלומין וציווה להמשיך להתחזק בימים אלו באהבת ישראל, הפצת המעיינות ובשיעורים היומיים, ובעיקר בקיום ההחלטות הטובות מימי חג השבועות בפועל ממש ע"י כל אחד ואחד, בהוספה בלימוד התורה כפשוטו.

בימים שאחר שבועות היה הרבי מקבל את האורחים ליחידות, ובשנים המאוחרות יותר היתה נערכת יחידות כללית בזאל הגדול לכל אלו שהגיעו לשבועות.

משנת תשכ"ו ואילך (למעט שנת תשד"מ) ערך הרבי התוועדות גם בשבת שאחר חג השבועות, אף בשנים בהם לא התוועד בכל שבת, ואמר בה שיחות ומאמר. בכמה וכמה שנים ביאר הרבי את מעלת יום השבת שבתוך ימי התשלומין.

בי' סיון תשמ"ב התקיים ב770 כינוס צבאות ה' והרבי אמר בפני הילדים שיחה. הכינוס נערך בהוראת הרבי בהתוועדות השבת שקדמה לו.

כשפניו לקהל. אח"כ ירד הרבי אל סמוך לארון הקודש, והחלוקה החלה. על אף ההפתעה שבדבר, הספיקו להגיע לחלוקה זו גם יהודים משכונות מרוחקות. התוועדות זו חקוקה בלב כל הנוכחים בה כאירוע עילאי, מופלא.

כינוס תורה

הרבי הנהיג לערוך כינוס תורה אחר כל אחד משלשת הרגלים, ובמיוחד אחר חג השבועות, זמן מתן תורתנו.

הרבי הראה חיבה מיוחדת לכינוס תורה זה, והיו חוזרים בו את השיחה שאמר הרבי במיוחד לכבודו, בתור השתתפות בכינוס. בסיום הכינוס היה הרב מענטליק מחלק משיירי החלה והמים שקיבל עבור זה בהתוועדות.

באסרו-חג שנת תשט"ו דיבר הרבי עצמו שיחה בכינוס לרמ"ם ומנהלי הישיבות בערי השדה.

בהתוועדות שנת תשל"ט אמר הרבי שמהראוי שיקיימו כינוס תורה גם לנשים, אך שלא יהיה באותו היום בו נערך כינוס לאנשים, כדי שיהיה מי שישאר לשמור על הילדים... למחרת סיפר הרב מענטליק שכשהרבי נתן לו את החלות לכינוס תורה אמר לו: אחת ל'כינוס תורה' של האנשים והשנית ל'כינוס תורה' של הנשים.

בכמה וכמה הזדמנויות עורר הרבי על הדפסת החידושי תורה שנאמרים בכינוס בקבצים המיועדים לכך.

ה'אנשים הפשוטים' הרי היא מתפרצת בסערה - והתחיל את ניגון הקפות לאביו הרלו"צ בחוזק...

בשבת י"ב סיון שנת תנש"א, בשעת אחר הצהריים, כשקהל מועט נוכח 770 באותה עת, נכנס לפתע הרבי לזאל הגדול לבדו, מגבת וספל מים בידו, הסידור בחיקו והוא צועד לעבר הבימה במזרח! קל לתאר את ההמולה שנוצרה!

אחר שעלה הרבי לבימה, ביקש ליטול ידיים, ומיד הובאה קערה ולחם-משנה. אחר שהרבי בצע מהחלה, התיישב על כסאו כשפניו הק' כלפי צפון, הניח את הסידור על מעקה המדרגות ובאופן זה החלה ההתוועדות, ללא שולחן. מיד כשהרבי התיישב התקבצו אל המזרח כל אלו שהיו ב770 ונוצרה חומת אדם בצורה סביב מקומו של הרבי.

תחילה הורה הרבי לנגן את הניגון של סעודה שלישית - 'בני היכלא', ואחר השיחה אמר הרבי אשר בהתוועדות כזו ראוי לנגן את ניגוני הנשיאים, ומנה את כולם מהבעש"ט עד הרבי הריי"צ, ועם סיום הדברים החל הקהל לנגן. רגעים אלו היו מיוחדים במינם, גם בתוך ההתוועדות המיוחדת הזו.

כשסיימו את ניגוני הנשיאים, פתח הרבי בשיחה נוספת ובסיומה הודיע שיערוך חלוקת 'כוס של ברכה' אחר ההתוועדות!

את תפילת מעריב התפלל הרבי על הבימה שבמזרח, ושם גם הבדיל -

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות
לנשיאנו כ"ק אדמו"ר
וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע